

אֵלֶּזְנֹת

כס"ד, א"ליון רצ"ג

לְשַׁמְרֵנוּ שֶׁבֶת

פְּרֻשַׁת צֶמַח

הם כנגד שלש עשרה נימין דאריה אנפין. והנה כנגד השלש עשרה אין אנו עושים שום דבר. וזה צריה לכונו במחשבה. והנה, שלש עשרה הוא הגדול שבכלם לפיכך אין אנו עושים דבר כנגדו, וצריה לכונו במחשבה. וזהו שכתוב 'ונתת על המערכת', דהינו שערכת כל השנים עשר כפרות, תן במחשבתך השלש עשרה, שהוא כולל כל השנים עשר, והוא 'לבנה זכה', הוא המבחר שבהם.

ויש להסמיק לזה עובדא נאה אשר ספר הרה"ק רבי מרדכי מבילגוריא זיע"א (הליכות הצדיקים' עמוד ריב): כִּאֲשֶׁר שֶׁבֶת הַרְה"ק מֵהַר"י מִבְּעֶלְזָא זיע"א בְּעִיר צֶמַח, אַחַר שְׂאֵרֵם אֶת נִכְדָּתוֹ עִם הַרְה"ק רַבִּי יִשְׁעִיָּה מִטְּשֻׁחֹיב זיע"ע, בְּנוֹ הַצְּעִיר שֶׁל הַרְה"ק רַבִּי חַיִּים מִצֶּמַח זיע"א, עֵרַךְ הַרְה"ק מִבְּעֶלְזָא אֶת שְׁלַחֲנוּתוֹ הַטְּהוּרִים בְּמִשְׁךְ כָּל הַשֶּׁבֶת בְּיַחַד עִם הַרְה"ק מִצֶּמַח. בְּאֲמֻצֵּי סְעוּדַת הַיּוֹם גָּחַן וְלַחֵשׁ הַרְה"ק מִצֶּמַח בְּאֲזֵנֵי מָרְן זיע"ע, וְסִפֵּר לוֹ כְּדִבְרֵי הָאֵלֶּה: שְׁמַעְתִּי מֵאֵת מוֹרֵי וְרַבֵּי הָרֵב הַיְקוֹן (הַרְה"ק מֵרֵאשִׁיטֵץ זיע"ע), שִׁיְהוּדֵי כִּפְרֵי אֶחָד קָרָא לְבָנָיו וְאָמַר לָהֶם, שֶׁהוּא יִגִּיד לָהֶם בְּטַעַם הַדָּבָר שְׁלוֹקָחִים בְּשֶׁבֶת י"ב חֳלוֹת, וְהוּא שֶׁהֵם כְּנֶגֶד י"ג הַשְּׁבֻטִים. אָמְרוּ לְאֲבֵיהֶם: וְאֵם כֵּן מִפְּנֵי מַה לּוֹקָחִים רַק י"ב חֳלוֹת, הֲלֹא לִפִּי זֶה צְרִיכִים לְקַחַת י"ג חֳלוֹת כְּנֶגֶד י"ג הַשְּׁבֻטִים? הַשִּׁיב לָהֶם הַכֹּפֶרִי: זֶה כֶּבֶר לֹא מִשְׁנֵה הַרְבֵּה 'אֵיִינְס אַרְוִי, אֵיִינְס אַרְאָפ' [=אֶחָד יוֹתֵר אוֹ אֶחָד פְּחוֹת]. נִעְנֶה עַל זֶה הַרְה"ק מִבְּעֶלְזָא וְאָמַר לְהַרְה"ק מִצֶּמַח: עֲכָשׁוּ כֶּבֶר מוֹבֵן לִי הַכּוֹנֵה בְּפִיּוֹט שְׁחֹבֵר הָאֲרִיז"ל לְסְעוּדַת הַיּוֹם 'גִּילֵי לָן טַעְמֵי דְבְּתַרְסֵר נְהַמִּי', וְהִינוּ שְׁיִגְלֶה לָן הַטַּעַם מִפְּנֵי מַה לּוֹקָחִין תְּרִיסֵר נְהַמִּי (י"ב חֳלוֹת), וְלֹא תִלְסֵר (י"ג חֳלוֹת) נְהַמִּי.

(ספר ספיר ויהלום - להרב הגאון רבי מנחם מנדל פומרנץ שליט"א)

רמז נאה לשנים עשר החלות על הפסוקים (ויקרא כד ה-ח): 'ולקחת סלת ואפית אתה שתיים עשרה חלות שני עשרנים יהיה החלה האחת: ושמת אותם שתיים מערכות שש המערכת על השלחן הטהור לפני ה'... ביום השבת ביום השבת יערכנו לפני ה' תמיד מאת בני ישראל ברית עולם', היה הרה"ק האביר יעקב זיע"א מוצא רמז נאה לשנים עשר החלות בהם יש לערוך את שלשת סעודות השבת, ואלו דבריו בספרו 'פתוחי חותם':

אֶפְשָׁר לְרַמֵּז עַל הַלֶּחֶם דְּשֶׁבֶת, דְּכַתְּבֵנו הָאָר"י ז"ל (שער הכוונות, עב.) דְּצָרִיךְ לְהִנִּיחַ עַל הַשְּׁלַחַן בְּשֶׁבֶת שְׁנַיִם עֶשְׂרֵי כְּפָרוֹת, שְׁלֹשָׁה מִיְמִין הַשְּׁלַחַן כְּדַמוּת סָגוּל, וְשְׁלֹשָׁה עַל גְּבִיחָו. וְכֵן יַעֲשֶׂה לְשִׁמְאֵל הַשְּׁלַחַן, וְהֵם כְּנֶגֶד שְׁלֹשָׁה הַיּוֹי"ת שֵׁיִשׁ בָּהֶם שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה אוֹתִיּוֹת... וְהֵנָּה הַקַּב"ה יִתְבַּרַךְ שְׁמוֹ מֵרֵב אֶהְבְּתוֹ עִם עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל, כָּל מַה שְׁמַצִּיחַ לָהֶם לַעֲשׂוֹת, הַכֹּל אַחֲזוּ וְקִשְׁרוּ בְּקִדְשָׁה עֲלִיּוֹנָה לְמַעְלָה, וְאִין דְּבַר אֶפְלוּ קִטּוֹ שְׂאִין בּוֹ סוּד וְרַמֵּז לְמַעְלָה. וְהֵנָּה 'לֶחֶם' גִּימַטְרִיָּא שְׁלֹשָׁה הַיּוֹי"ת... חֲזוֹר וְאָמַר 'בְּיוֹם הַשֶּׁבֶת בְּיוֹם הַשֶּׁבֶת יַעֲרַכְנוּ', הַשְּׂתָא מִפְּרֵשׁ אֵימְתִי אֶמְרַתִּי לָךְ לַעֲשׂוֹת זֶה הַסֵּדֶר? הוּא 'בְּיוֹם הַשֶּׁבֶת'. וְמַה שְׁכָּפַל 'בְּיוֹם הַשֶּׁבֶת' שְׁתֵּי פְעָמִים לוֹמַר שְׁבַכְל סְעוּדָה מְשַׁלֵּשׁ סְעוּדוֹת תַּעֲשֶׂה הַסֵּדֶר שֶׁל שְׁנַיִם עֶשְׂרֵי כְּפָרוֹת, שְׁלֹא תֵאמַר דִּי בְּסְעוּדָה אֶחָת, לְפִיכָךְ כָּפַל...

'גילי לן טעמי דבתריסר נהמי'

בְּהַמְשָׁךְ דְּבָרָיו מִמְשִׁיךְ הַרְה"ק הָאֲבִיר יַעֲקֹב וּמַגְלֶה שִׁי"ב חֳלוֹת יַחַד עִם הַכּוֹלֵל עוֹלָה גִימַטְרִיָּא י"ג, וְתוֹסַפְתָּ זֶה יֵשׁ לְכוֹנֵה בְּמַחְשְׁבָה: חֲזוֹר וְאָמַר 'וְנָתַתְּ עַל הַמַּעֲרֶכֶת לְבִנְיָה זָכָה' בֹּא לְרַמֵּז כְּמוֹ שְׁכַתְּבָנוּ דְּהַשְּׁנַיִם עֶשְׂרֵי כְּפָרוֹת הֵם כְּנֶגֶד שְׁלֹשָׁה הַיּוֹי"ת, שֵׁיִשׁ בָּהֶם שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה אוֹתִיּוֹת, וְעַם הַכּוֹלֵל שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה,

י"ב חלות בשבת

בשנת תש"ח, כשהיה מלחמת השחרור היו הדרכים שבין עיה"ק ירושלים לתל אביב סגורות, ולא היו יכולים לנסע מעיר לעיר, ורק יחידים הרשו לעבר בין העירות. החסיד המפרסם רבי מנדל פרידמן ז"ל, שהיה סוחר אתרוגים, והרה"ק רבי אהרן מבעלזא זיע"א, קראו: ר' מענדיל פון די אתרוגים, שהיה נוהג לשלח מארץ ישראל עוד קדם המלחמה אתרוגים לבעלזא, פעם אחת חלה בחלי מעים רח"ל, ובהליכתו ברחוב פגש פעם את הגבאי הרה"ח המפרסם ר' הלל ווינד ז"ל, שבמשיך ימות השבוע היה בתל אביב אצל הרה"ק, ופעם אחת בשבוע, ביום שלישי, היה חוזר לביתו בירושלים עיה"ק, והתלונן אצלו על חלי המעים שהיה לו וכי אין באפשרות כעת להזכירו אצל הרה"ק. אמר לו הגבאי ר' הלל: יש לי באמתתתי חלה אחת מי"ב חלות של הרבי, תקח אותה ותשרהו במים ותאכל ממנו, והשית יעזר לך שתתרפא. ואכן כך היה, הוא התחיל לאכול מהחלה ונתרפא לגמרי ב"ה.

כִּאֲשֶׁר נִפְתַּחוּ הַדְּרָכִים נִסַּע ר' מְנַדֵּל הַנ"ל לְתַל אֲבִיב לְהַגִּישׁ קוֹיטֵל לְהַרְה"ק מִבְּעֶלְזָא וּבִידוֹ פְּדִיּוֹן שֶׁל עֶשֶׂר פּוֹנֵט עַל הַיְשׁוּעָה שְׁנוּשַׁע עַל יְדֵי הַחֲלָה. כְּשֶׁנִּכְנַס וְסִפֵּר מַה שְׁהָיָה, אָמַר לוֹ הַרְה"ק שִׁיתֵן אֶת הַכֶּסֶף לְהַגְבָּאִי ר' הַלֵּל, כִּי זֶה שִׁיךְ אֵלָי, וְעַל כֵּן חֵיב הוּא לוֹ הַכֶּרֶת הַטּוֹב. הַתְּעַקֵּשׁ ר' מְנַדֵּל וְאָמַר: הֲלֹא הִכַּח שֵׁיִשׁ ל"ב חֳלוֹת הֵם מִכּוּחוֹ שֶׁל רַבְּנוֹ, וְהַגְבָּאִי אֵינּוּ אֶלְאָ שְׁלִיחַ. אַךְ הַרְבִּי בְּשָׁלוֹ. לְבִסוּף בְּהַתְּעַרְבוּת הַגְבָּאִי ר' הַלֵּל, הַסִּכִּים הַרְבִּי לְפִשְׁרָה, שְׁחַמַּשׁ פּוֹנֵט יִתֵּן לְהַגְבָּאִי ר' הַלֵּל וְחַמַּשׁ פּוֹנֵט יִתֵּן לְהַרְבִּי מִבְּעֶלְזָא (בְּקוּדוּשְׁתוֹ שֶׁל אַהֲרֹן' ח"א עֲמוּד שְׁלֹא)

חידון אֵלֶּזְנֹת - נושא פרסים - אילו שנים מתוך שבעת המינים שבהם השתבחה ארץ ישראל מזכרים בפרשה זו?

פתרון החידה - פרשת יתרו:

ש. היכן מצינו בפרשתנו 2 דורות, 3 דורות, 4 דורות?

ת. 2 דורות - לא תעשה מלאכה אתה ובנך ובתך. 3 דורות - ויבוא יתרו חתן משה ובניו ורשתו על משה. 4 דורות - פקד עון עוות על בנים על שלטים ועל רבעים.

שם הזוכה בסידור מתיבתא מנחה מעריב בהוצאת "עוז והדר":

פרשת יתרו:

ה' דוד דויטש מת"ת נועם התורה מבני ברק.

פתרון החידה וכן שם הזוכה, יפורסמו א"ה בגליונות הבאים

הפותרים נכונם יכנסו להגרלה א"ה על סידור מתיבתא מנחה מעריב בהוצאת "עוז והדר".

את הפתרונות יש לשלוח אלינו עד ליום שני

למספר פקס: 077-470-26-81

או למייל: magdenot@gmail.com

נא לכתוב שם, כתובת מדויקת וטלפון. בראש הדף לציין "עבור חידון לנוער".

